

 preglej

BELA KNJIGA – PRILOŽNOST ZA NAPREDEK

Nova Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju ne ponuja dokončnih rešitev, ampak vsebuje analizo trenutnega stanja, pregled vrednot v izobraževalnem sistemu in možne rešitve.

SLOVENSKO OGRODJE KVALIFIKACIJ

Kar nekaj evropskih držav je v letu 2011 uspelo vzpostaviti svoja nacionalna ogrodja kvalifikacij. In Slovenija?

INTERVJU Z DR. ROBIJEM KROFLIČEM

»Osnovni vzgojni cilj je vedno bil in vedno bo povečevanje stopnje osebne odgovornosti.«

BELA KNJIGA – PRILOŽNOST ZA NAPREDEK

*Elido Bandelj
Miha Lovšin
CPI*

Bela knjiga predstavlja strokovne podlage za sistematično in strokovno utemeljeno preoblikovanje in dograjevanje sistema vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. V tem smislu ne ponuja dokončnih rešitev, ampak vsebuje analizo trenutnega stanja, pregled vrednot v izobraževalnem sistemu in možne rešitve.

Izhodiščna načela, obravnavana v poglavju *Strokovno in poklicno izobraževanje*, so: (a) socialno partnerstvo, (b) vseživljenjsko učenje in (c) različne poti do istega cilja. Posebna skrb pri oblikovanju rešitev je bila dana prehodnosti in izbirnosti posameznikovih izobraževalnih poti z jasno opredeljenimi standardi znanj spretnosti in kompetenc. Skladno s temi načeli smo na podlagi analize stanja pripravili tudi predloge nekaterih možnih rešitev.

Primerjalne analize sistemov poklicnega in strokovnega izobraževanja v 25 evropskih državah kažejo na to, da je povsod prisoten trend krepitve povezovanja poklicnega in strokovnega izobraževanja s trgom dela, da je prisoten trend izboljševanja povezav med različnimi izobraže-

valnimi potmi (splošno – poklicno, odrasli – mladi) in da države posodablajo sisteme kvalifikacij v smeri medsebojnega prilagajanja kvalifikacijskih okvirov, poenostavljanja kvalifikacijskih struktur, ustvarjanja enakopravnosti med poklicnimi in akademskimi kompetencami (Bela knjiga 2011: 224). Slovenija tem trendom sledi, vendar pa se ob analizi posameznega tipa poklicnega in strokovnega izobraževanja kažejo pomanjkljivosti.

Na področju nižjega poklicnega izobraževanja se ob precejšnjem osipu vpisa v te programe kaže skromna ponudba izobraževalnih programov. Prav tako izstopa nizek delež vpisanih deklet in povečanje deleža vpisanih posameznikov s posebnimi potrebami. Predlagane rešitve gredo zato predvsem v smer večanja ponudbe izobraževalnih programov, tudi takih, ki so privlačni za dekleta. Prav tako predlagane rešitve upoštevajo tudi dejstvo, da posamezniki s posebnimi potrebami v izobraževalnem procesu potrebujejo posebej usposobljene učitelje in ustrezno svetovalno podporo, in sicer v smislu pomoči pri učenju in bivanju na šoli ter pri načrtovanju in vodenju karijerne poti.

Na področju srednjega poklicnega izobraževanja kažejo analize vpisa v zadnjih desetih letih več kot 60 % zmanjšanja vpisa, analize trga dela pa kažejo izredno povpraševanje po poklicnih profilih, za katere se zahteva srednja poklicna izobrazba. Hkrati kažejo analize vpisa tudi relativno velik (med 70 in 80 %) vpis v programe poklicno-tehniškega izobraževanja (PTI), v katerega se praviloma vpisujejo predvsem diplomanti srednjih poklicnih šol. Slednje kaže predvsem na to, da srednje poklicno izobraževanje izgublja svoj prvotni namen, tj. izobraževanje za neposreden prehod na trg dela. Spodbude za neposreden prehod na trg dela pa ne predstavlja niti kurikulum teh izobraževalnih programov, saj je časa za praktično usposabljanje z delom pri delodajalcu v primerjavi z drugimi evropskimi državami relativno malo. Možno rešitev teh problemov predstavlja ob ukinitvi poklicno-tehniškega izobraževanja podaljšanje srednjega poklicnega izobraževanja na štiri leta, zunanja diferenciacija na osnovi doseženega standarda v drugem letniku in dva različna nivoja v tretjem in četrtem letniku. Prvi nivo s povečanim deležem praktičnega usposabljanja pri delodajalcu

cu in povečanim obsegom ur za doseg strokovne usposobljenosti bi usposabljal dijake predvsem za neposreden prehod na trg dela. Drugi nivo pa bi predvsem s povečanim obsegom za uresničitev zahtevnosti ravni splošnih znaj (materni jezik, tuj jezik, matematika, družboslovje) omogočal pridobivanje znanj, potrebnih za nadaljnje izobraževanje. S takšnim predlogom rešitve se želi poleg spodbujanja za prehod na trg dela in hkratnega ohranjanja možnosti za nadaljevanje izobraževanja krepiti tudi bistveno prednost tovrstnega izobraževanja, tj. dobro strokovno usposobljenost.

Na področju srednjega strokovnega izobraževanja kažejo primerjave z drugimi državami nekoliko nižji delež praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu in večji delež prehoda na terciarno izobraževanje. V šolskem letu 2009/10 se je namreč v visokošolsko izobraževanje vpisalo kar 93,5 % slovenskih poklicnih maturantov, ki so v celoti prvič uspešno opravili poklicno maturo. Hkrati analiza kaže tudi povečevanje deleža tistih poklicnih maturantov, ki opravljajo dodatni maturitetni predmet, ob istočasnem zmanjševanju odstotka tistih, ki ga uspešno opravijo. Področna strokovna komisija za poklicno izobraževanje zato predlaga razvoj srednjega strokovnega izobraževanja z jasnim ciljem priprave na poklicno delo. Hkrati poleg ohranjanja že obstoječih možnosti takojšnjega prehoda v višje in visoko strokovno izobraževanje predlaga tudi odpiranje poti na univerzitetno izobraževanje, in sicer z okrepljeno pripravo iz splošnoizobraževalnih predmetov (materni jezik, matematika, tuj jezik) na ravni splošne mature v tretjem in četrtem letniku. V tem smislu bi se tudi zaključek, ki omogoča neposreden vstop na univerzitetni študij, na ravni splošne mature opravljal iz maternega jezika in še dveh predmetov (izbira med matematiko, tujim jezikom in strokovnim izbirnim predmetom). Na ravni poklicne mature pa bi tak zaključek vseboval še strokovno teoretični predmet ter izdelek oziroma storitev z zagovorom.

Višje strokovno izobraževanje je del terciarnega izobraževanja s specifičnimi značilnostmi, ki izhajajo iz njegove vlo-

ge pri zagotavljanju potreb trga dela. Pri tej vrsti izobraževanja se kaže trend povečevanja vpisa od njihovega nastanka dalje. Analiza hkrati kaže tudi velik delež zaposlenih udeležencev te vrste izobraževanja, kar kaže na visoko stopnjo povezanosti med programi višjih strokovnih šol in trgom dela. Predlog rešitev v tem smislu ne posega v samo organizacijo višjega strokovnega izobraževanja, ampak zgolj v krepitev spremljanja in vrednotenja študentovih dosežkov ter ureditev postopka akreditacije študijskih programov in višješolskih institucij na način, ki bo primerljiv z visokim šolstvom.

Posebno pozornost smo namenili tudi informiranju in svetovanju za načrtovanje in vodenje kariere. Predlog uvedbe standardnih vsebin s tega področja v srednješolski kurikulum pomeni odgovor na dejstvo, da je prav načrtovanje in vodenje kariere eden od pomembnih dejavnikov posameznikovega uspeha na trgu dela.

Področna strokovna komisija za poklicno izobraževanje je s konkretnimi predlogi dala le eno od možnih rešitev problemov, ki jih kažejo analize. Hkrati pa je dobrodošlo, da bi bile opravljene analize uporabljene tudi kot spodbuda za nadaljnji razmislek pri oblikovanju širšega družbenega konsenza glede dokončnih rešitev, ki bodo implementirane v slovenski izobraževalni sistem.

KAZALO

- 2 **Bela knjiga – priložnost za napredek**
- 4 **Slovensko ogrodje kvalifikacij do leta 2012?**
- 6 **Uspešna implementacija evropskega ogrodja kvalifikacij**
- 7 **Avstrijsko ogrodje kvalifikacij**
- 9 **Mape učnih dosežkov, polne iskrivih idej**
- 11 **Učimo se iskati zaposlitev - že v šoli?**
- 12 **Intervju z dr. Robijem Krofličem**
- 14 **Spletni vodič za mentorje v delovnem procesu**
- 15 **Trije vodniki za organizacijo in izvedbo praktičnega usposabljanja z delom (PUD)**
- 16 **Poiščite informacije o poklicnem izobraževanju in usposabljanju v Evropi**

Avtorica ilustracij v tej številki Pogledov CPI je Iskra Beličanska. Ilustracije so bile pripravljene za monografijo Kazen v šoli?

SLOVENSKO OGRODJE KVALIFIKACIJ DO LETA 2012?

Borut Mikulec
CPI

V letu 2011 je bilo na ogrodjih kvalifikacij v državah EU veliko narejenega. Kar nekaj evropskih držav je v tem letu vzpostavilo svoja nacionalna ogrodja kvalifikacij. S tem se dejansko krepi in uresničuje pobuda Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (EOK). Pobuda naj bi začela do konca leta 2012, saj je to čas, ko bo 27 držav članic EU, dve državi kandidatki (Hrvaška in Turčija) ter dve državi Evropskega gospodarskega prostora (Islandija in Norveška) vzpostavilo svoja nacionalna ogrodja kvalifikacij in jih povežalo z evropskim ogrođjem kvalifikacij. In Slovenija? Ali nam bo uspelo do predvidenega roka vzpostaviti slovensko ogrođje kvalifikacij in ga povezati z evropskim ogrođjem? S tem bomo slovenskim državljanom zagotovili enake možnosti za priznavanje njihovih kvalifikacij na trgu dela drugih evropskih držav.

Več informacij o SOK je dostopnih na spletni strani www.nok.si

Za vzpostavitev slovenskega ogrodja kvalifikacij (SOK) so se v Sloveniji aktivirali različni organi in podporne službe. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je naročilo izvajanje projekta evropskega socialnega sklada *Slovensko ogrođje kvalifikacij (2009–2013)*, katerega operativno vodi Center RS za poklicno izobraževanje (CPI), Vlada RS pa je v začetku leta 2010 imenovala *Medresorsko delovno skupino za pripravo nacionalnega ogrodja kvalifikacij, skladnega z evropskim ogrođjem kvalifikacij*, ter določila njeno sestavo in temeljne naloge, iz katerih sledi, da je medresorska skupina najvišji organ odločanja pri razvoju SOK v državi.

Ta skupina je oktobra 2010 s konsenzom sprejela predlog slovenskega ogrodja kvalifikacij, katerega je pripravila za to posebej imenovana ekspertna skupina, in ga februarja in marca 2011

Projekt Slovensko ogrođje kvalifikacij poteka pod okriljem Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, delno pa ga sofinancira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, 1. razvojne prioritete Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti ter 1.4. prednostne usmeritve Pospesevanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti. Vzpostavitev slovenskega ogrodja kvalifikacij se sofinancira tudi iz integralnega proračuna. Izvajalec je Center RS za poklicno izobraževanje (CPI).

predstavila različnim deležnikom (delodajalcem, sindikatom, ministrstvom ter predstavnikom šolstva in visokega šolstva) na petih posvetih o SOK. Na podlagi predlogov z omenjenih posvetov je medresorska skupina dopolnila predlog SOK in dopolnjenega predstavila širši javnosti na nacionalnem posvetu o SOK, na katerem sta poleg deležnikov in domačih ter tujih strokovnjakov nastopila tudi minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič ter minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobič.

Predlog SOK skuša upoštevati nacionalne značilnosti slovenskega sistema izobraževanja in trga dela. Skladen je z usmeritvami EOK in si prizadeva za preglednost kvalifikacijskih sistemov v državi, pri tem pa upošteva nacionalni kontekst in se opira na KLASIUS. Sestavlja ga 10 ravni, omogoča povezavo izobraževalne in kvalifikacijske strukture v RS ter vsebuje tako koncept izobraževalnih aktivnosti (koncept *input*) kot tudi učnih rezultatov (koncept *output*), kar se sklada z njegovo osrednjo filozofijo – komunikacijsko vlogo ogrodja kvalifikacij.

Če bodo predlog SOK do konca leta 2011 obravnavali tudi Strokovni sveti ter Ekonomsko-socialni svet, lahko do konca leta 2012 pričakujemo pripravljen zakon o SOK in prav tako tudi umestitev SOK v EOK, v nasprotnem primeru pa nam lahko tako zastavljen cilj v Sloveniji in obljubljen Evropski komisiji spolzi iz rok.

Predlog SOK: kvalifikacije v relaciji do SOK

	IZOBRAZBE	NACIONALNE POKLICNE KVALIFIKACIJE
RAVEN 1	Nedokončana osnovnošolska izobrazba	/
RAVEN 2	Osnovnošolska izobrazba	NPK, raven 2
RAVEN 3	Nižja poklicna izobrazba	NPK, raven 3
RAVEN 4	Srednja poklicna izobrazba	NPK, raven 4
RAVEN 5	Srednja tehniška in strokovna ter splošna izobrazba	NPK, raven 5
RAVEN 6	Višješolska in višja izobrazba	NPK, raven 6
RAVEN 7	Specializacija po višji izobrazbi (pred 11. 6. 2004) Visoka strokovna izobrazba Univerzitetna izobrazba (prve stopnje)	/
RAVEN 8	Specializacija po visoki strokovni izobrazbi (pred 11. 6. 2004) Univerzitetna izobrazba (pred 11. 6. 2004) Magisterij stroke	/
RAVEN 9	Specializacija po univerzitetni izobrazbi (pred 11. 6. 2004) Magisterij znanosti	/
RAVEN 10	Doktorat znanosti	/

USPEŠNA IMPLEMENTACIJA EVROPSKEGA OGRODJA KVALIFIKACIJ

mag. Slava Pevec Grm
CEDEFOP

Leta 2008 sprejeto Priporočilo o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij (EOK) za vseživljenjsko učenje¹ priporoča državam članicam, da do leta 2010 povežejo svoje ravni kvalifikacij z ravnmi v EOK in jih do leta 2012 napišejo na nova spričevala, diplome ter dokumente Europassa. Uvajanje EOK v prakso delno zamuja, a lahko rečemo, da je uspešno. Deset evropskih držav – Irska, Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske, Malta, Francija, Danska, Belgija (Flandrija), Portugalska, Estonija, Latvija in Nizozemska – je umešitev že zaključilo. Še štiri države – Bolgarija, Finska, Italija in Litva – to nameravajo storiti do konca letošnjega leta, vse ostale države pa v letu 2012 in začetku 2013.

Temeljni namen in cilj EOK je, da deluje kot pretvornik med različnimi sistemi kvalifikacij. EOK ima osem referenčnih ravni, ki so opredeljene s pričakovanimi učnimi dosežki² – z znanjem, s spretnostmi in kompetenco, ki je v EOK opredeljena kot odgovornost in avtonomnost. Kot instrument za spodbujanje vseživljenjskega učenja in mobilnosti EOK obsega celoten razpon kvalifikacij – od osnovne ravni do doktorskih kvalifikacij. Vsaka raven naj bi bila dosegljiva po različnih poteh izobraževanja in razvoja kariere.

Sprejetje EOK in pred tem široke javne razprave, ki so bile organizirane v državah članicah, je spodbudilo hiter razvoj nacio-

nalnih ogrodij kvalifikacij in umeščanje kvalifikacij na ravni glede na pričakovane učne dosežke. To kompleksno delo v državah članicah je tudi eden od glavnih razlogov za zamudo pri implementaciji EOK.

Države članice v pripravi nacionalnega ogrodja kvalifikacij vidijo pomemben instrument, ki bo olajšal transparentno povezavo med ravnmi v nacionalnih sistemih in EOK. Med drugimi pomembnimi cilji za razvoj nacionalnih ogrodij kvalifikacij države članice omenjajo predvsem:

- izboljšanje preglednosti in razumljivosti sistema kvalifikacij tako doma kot v tujini;
- izboljšanje prehodnosti med različnimi podsistemi izobraževanja in usposabljanja, npr. med poklicnim izobraževanjem in visokim šolstvom;
- podporo vseživljenjskemu učenju in priznavanje učnih dosežkov, pridobljenih po različnih poteh;
- odpiranje sistemov izobraževanja in vključevanje kvalifikacij, pridobljenih zunaj formalnega šolskega sistema;
- izboljšanje povezav in sodelovanja med izobraževanjem in trgom dela.

Cedefop je septembra 2011 pripravil tretjo pregledno študijo o razvoju nacionalnih

ogrodij kvalifikacij v Evropi, katera je zajela vse države članice EU, kandidatke in Norveško in Liechtenstein³. Študija ugotavlja, da je bil v zadnjem letu dosežen pomemben napredek pri razvoju in implementaciji nacionalnih ogrodij.

- Nekatere evropske države (npr. Združeno kraljestvo, Francija, Irska) imajo dolgoletno tradicijo in po uvedbi v prakso že dopolnjujejo nacionalna ogrodja ali pripravljajo strokovne podlage za nadaljnji razvoj⁴.
- Štirinajst držav, med drugimi Malta, Francija, Češka, Belgija (Flandrija), Estonija, Portugalska, Litva, Grčija in Latvija, je sprejelo formalne podlage v obliki uredb, dopolnitev obstoječe zakonodaje ali pa so pripravile samostojne zakone o NOK in so v procesu uvajanja nacionalnih ogrodij. Avstrija, Finska in Hrvaška pričakujejo sprejetje teh podlag še v letu 2011 ali v začetku 2012.
- Vse ostale članice EU, države kandidatke, Norveška in Liechtenstein so večinoma zaključile razvoj in konceptualizacijo nacionalnih ogrodij.
- Večina držav razvija/ali je razvila ogrodja, ki obsegajo vse podsisteme izobraževanja in usposabljanja (splošno izobraževanje, poklicno in visoko šolstvo in izobraževanje odraslih).

1 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:111:0001:0007:SL:PDF>

2 Učni dosežki/rezultati učenja so opredeljeni kot trditve o tem, kaj udeleženec ob zaključku učnega procesa zna, razume in je sposoben opraviti.

3 Development of national qualifications framework in Europe. September 2011 <http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications>. V pripravi.

4 Irska je leta 2009 objavila študijo o implementaciji in učinkih nacionalnega ogrodja kvalifikacij, ki prinaša 19 priporočil za nadaljnji razvoj ogrodja (The Framework Implementation and Impact Study): http://www.nqai.ie/framework_study.html

5 Skupna evropska načela za identifikacijo in vrednotenje neformalnega in priložnostnega učenja (Common European principles on identification and validation of non-formal and informal learning).

6 Evropska priporočila za vrednotenje neformalnega in priložnostnega učenja (European Guidelines for validating non-formal and informal learning) <http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/5059.aspx>.

- Države so se večinoma odločile za osemstopenjsko ogrodje in razvile opisnike, ki ustrezajo in zrcalijo nacionalne posebnosti in hkrati upoštevajo tudi opisnike EOK.
- Ogrodja imajo predvsem komunikacijsko in ne regulativno vlogo, tj. jasno in razumljivo predstaviti nacionalne kvalifikacije in odnose med kvalifikacijami različnim uporabnikom (delodajalcem, izobraževalcem, dijakom in študentom).
- Mnoge evropske države v razvoju nacionalnih ogrodij vidijo instrument, ki bo okrepil vrednotenje in priznavanje neformalno pridobljenega znanja na podlagi referenčnih ravni in nacionalnih standardov. Skupna evropska načela⁵, sprejeta že leta 2004 in nadgrajena z evropskimi priporočili za vrednotenje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja (2009)⁶, predstavljajo pomembno referenčno točko za razvoj sistemov vrednotenja neformalno pridobljenega znanja.

Evropsko ogrodje kvalifikacij ter razvoj in implementacija nacionalnih ogrodij s seboj prinašajo številne izzive tako na evropski ravni kot v sodelujočih državah. Vključitev vseh zainteresiranih partnerjev, dokumentirana in transparentna umestitev kvalifikacij na ravni v nacionalnih ogrodjih ter umestitev do ravni v EOK so ključne za graditev vzajemnega zaupanja med državami. Le-to pa je predpogoj, da bodo posamezniki imeli koristi od teh pobud in s tem boljše možnosti in dostop do vseživljenjskega učenja in mobilnosti.

AVSTRIJSKO OGRODJE KVALIFIKACIJ

Jakob Khayat
CAMILLO SITTE LEHRANSTALT
Dunaj, Avstrija

V pričujočem prispevku si lahko preberete, na kakšen način so se v sosednji državi spoprijeli z izzivom vzpostavitve nacionalnega ogrodja kvalifikacij. Za nas je med drugim zanimivo tudi zato, ker si nekateri slovenski državljani »služijo kruh« prav v Avstriji.

Po poglobljenih analizah je bila v Avstriji leta 2007 sprejeta odločitev, da bo imel NOK 8 ravni, ki vključujejo vse obstoječe izobraževalne in kvalifikacijske sisteme ter se povezujejo z logiko in strukturo EOK. Ob upoštevanju raznolikih možnosti izobraževanja in pridobitve kvalifikacij tako v Avstriji kot tudi celotnem območju EU je osredotočenost na učne rezultate (*learning outcomes*) skupna osnova za opis kvalifikacij, in sicer neodvisna od držav izvora, ustanov in izobraževalnega programa.

NOK predstavlja orientacijski okvir in zagotavlja podatke o primerljivosti učnih rezultatov. Po analogiji z EOK avstrijski NOK vsebuje 8 postopnih referenčnih stopenj, ki se z opisniki za vsako raven uvrščajo v 3 kategorije znanja, spretnosti in kompetenc.

Znanje je rezultat obdelave informacij na osnovi vseh dejstev, načel, teorije in prakse pri delu in učenju.

Spretnosti se nanašajo na sposobnost, da se praktično uporabi znanje in rešijo problemi.

Kompetence se nanašajo na dokazano sposobnost, pridobljeno znanje in spretnosti kot tudi na socialne in metodološke spretnosti v delovnih in izobraževalnih situacijah, na podlagi katerih se posameznik poklicno in osebno razvija. Pri stopnjah 5–8 (visokošolsko izobraževanje) se uporabljajo tudi bolonjski opisniki. Učni rezultati ob zaključku izobraževalnega programa so vedno odločilnega pomena pri umestitvi na določeno raven.

Umestitev kvalifikacij na posamezno raven poteka celostno in skladno z načelom najboljšega ujemanja (*best fit*), npr. zaključno spričevalo z znanjem (3), s spretnostmi (4) in s kompetencami (4) se lahko skupaj umesti na stopnjo (4).

Načelo enakosti določa, da se lahko kvalifikacije ne glede na obseg, trajanje, obliko in namen pridobitve umestijo na isto raven. Umestitev na določeno raven pa ne pomeni, da je avtomatično izpolnjen vstopni pogoj za samostojno opravljanje poklica oziroma nadaljnji študij.

Pridobitev dodatnih kvalifikacij ne pomeni avtomatične umestitve na višjo raven.

V okviru Nacionalne agencije za vseživljenjsko učenje QeAD je bila ustanovljena koordinacijska točka EOK za avstrijski NOK, ki je osrednja upravljavska, koordinacijska in informacijska točka za NOK, pristojna za izvajanje NOK in usklajevanje EOK.

Leta 2008 je bila ustanovljena nacionalna usmerjevalna skupina. V letu 2009 je skupina opravila obsežen postopek posvetovanja, pridobila mnenja vseh zainteresiranih ustanov in jih znanstveno analizirala. V okviru številnih pilotnih projektov (npr. nezdravniški poklici v zdravstvu, turizem, gradbeništvo in elektrotehnika) so načelno pripravili primere umestitev kvalifikacij iz formalnega izobraževanja, dokument s stališči pa je bil načelno potrjen s sklepom ministrskega sveta.

Zaključna spričevala iz formalnega izobraževanja (1. pot: spričevalo o stro-

kovni usposobljenosti, šolska in študijska zaključna spričevala) se v NOK umestijo neposredno. Po dosedanjih podatkih iz pilotnih projektov in implicitno obstoječe hierarhije izobraževanja so pripravljene primeri umestitev za stopnje od 2 do 7. Dokončna umestitev vseh zaključnih spričeval iz formalnega izobraževanja na ustrezno raven v NOK v tem trenutku (oktober 2011) še ni zaključena.

Vzporedno se pripravljajo sistemi za potrditev kvalifikacij iz neformalnega (2. pot, ki predvsem zadeva izobraževanje odraslih) in priložnostnega učenja (3. pot) ter simulacija postopka umeščanja kvalifikacij. Osnovna merila in postopek umestitve so razloženi v *Priročniku za umestitev kvalifikacij iz formalnega izobraževanja*. Ko so izpolnjena vsa formalna merila, lahko izvajalec programa za pridobitev kvalifikacij posreduje vlogo nacionalni koordinacijski točki za umestitev v NOK. Usmerjevalna skupina vlogo NOK in pripadajoče priloge analizira in preuči ter umestitev potrdi; temu sledi vnos

v register NOK, kjer se odločitev pregledno in utemeljeno predstavi.

Nacionalna koordinacijska točka za NOK je leta 2011 v vseh zveznih deželah organizirala informacijske prireditve za predstavnike vseh področij izobraževanja, socialne partnerje in izvajalce programov poklicnega izobraževanja in nadaljnega usposabljanja, kjer so predstavili cilje in organizacijo procesa. Aktualne teme, razvidne iz tekočih strokovnih in informacijskih prireditev, so predvsem opredelitve učnega rezultata v NOK/EOK in novi projekti poklicnega izobraževanja in nadaljnega usposabljanja. Nacionalna koordinacijska točka trenutno v simulacijskem postopku intenzivno preizkuša kritične točke pri umeščanju znotraj 1. poti (formalno učenje), s čimer oblikuje ovrednoteno in preverjeno podlago za umestitev kvalifikacij znotraj 2. in 3. poti. Bistvene podlage so pripravljene, opredeljene so točke za razpravo, tako da pričakujemo, da bomo uvajanje NOK v Avstriji kmalu zaključili.

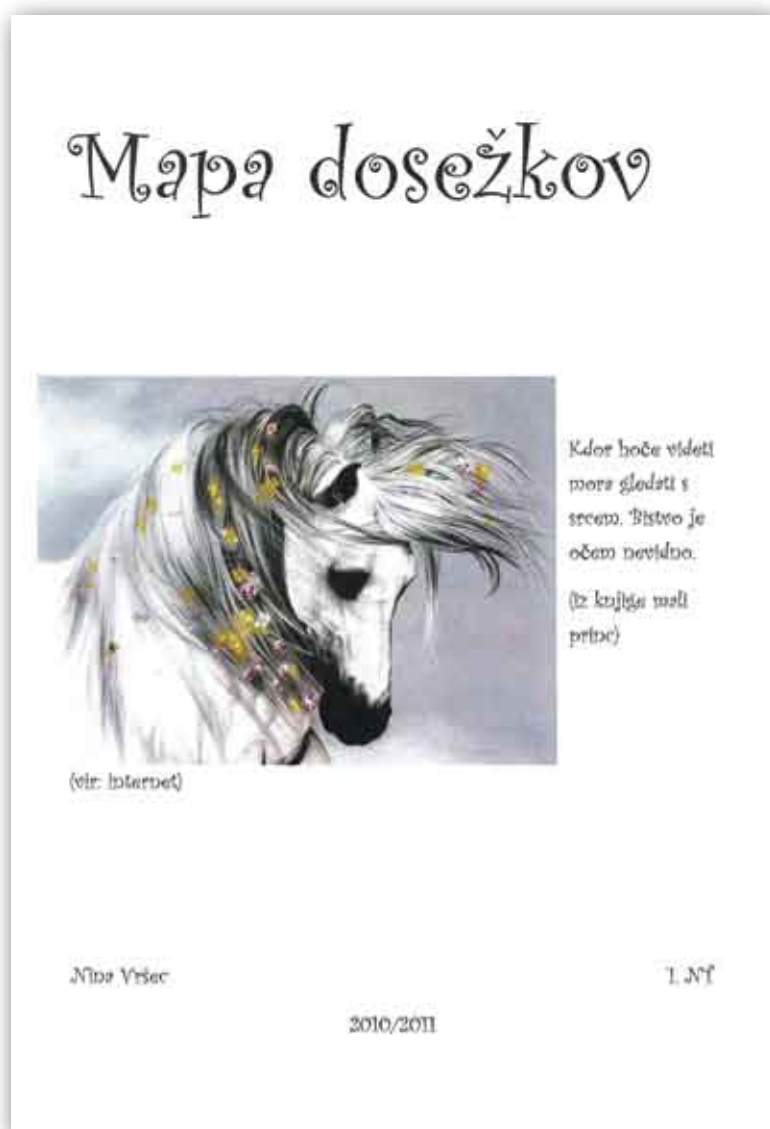

MAPE UČNIH DOSEŽKOV, POLNE ISKRIVIH IDEJ

Jelka Čop
Špela Pogačnik Nose
Danuša Škapin
CPI

Na natečaj za najbolj učinkovito mapo učnih dosežkov, ki smo ga letos že tretjič organizirali na Centru RS za poklicno izobraževanje, prihajajo mape, v katerih se skriva polno iskrivih idej, strastne predanosti konjičkom, ki bi lahko postali osrečujoč poklic, dejavnosti, ki dokazujejo, da je naša mladina še kako aktivna, polna idej in zamisli, če ji le ponudimo spodbudno okolje in priložnosti, da to pokaže. Iz map smo izvedeli, da je Nika sodelovala na svetovnem mladinskem šahovskem prvenstvu v Turčiji, da Janja in Tina obvladata nore poslikave obraza, da Nina načrtuje posestvo z islandskimi konji, da zna Petra govoriti japonsko, ... Zasledili pa smo tudi precej načinov, kako osebne interese povezati s poklicnimi cilji.

Naslovnica letošnje prvonagrajene mape učnih dosežkov

Z zadnjo prenovo smo v slovenske poklicne šole uvedli kompetenčni pristop. Smiselno nadaljevanje je, da dijakom pomagamo prepoznavati ključne in poklicne kompetence ter razmišljati o tem, kako in s katerimi dokazili, izdelki, nastopi, posnetki ipd. bi te kompetence lahko podprli. Na letošnjem natečaju smo bili zato najbolj veseli map, ki so poudarjale in ustrezno podkrepile dijakove kompetence. Nekatere izhajajo iz osebnostnih lastnosti (npr. natančnost, ustvarjalnost ...), druge pa iz konkretnih poklicnih kompetenc (npr. kodranje, barvanje, striženje ...), vse pa je podkrepjeno z dokazili (uspeh pri matematiki za natančnost, posnetki ustvarjalnih izdelkov za ustvarjalnost, fotografije frizure za kodranje, barvanje in striženje ipd.). Za delovno uspešnost pa tudi dobro samopodobo dijakov je pomembno, da se zaznani sklopi osebnih kompetenc ali poklicnih spretnosti čim bolj ujemajo s poklicem, za katerega se izobražujejo. Eden od pomembnih premikov na področju dokazovanja kompetenc je namreč narejen, ko dijaki začutijo vzročno-posledično povezavo med konkretnimi dejavnostmi ter skupnim pojmom, s katerim lahko te dejavnosti povzamejo. Temu lahko rečemo tudi razvijanje poklicne identitete.

Pri pregledu map smo včasih pogrešali poklicno obarvanost, saj se iz nekaterih ni dalo razbrati, za katero poklicno področje se dijak izobražuje. Pogrešali pa smo tudi več natančnosti pri umeščanju dosežkov dijakov (npr. datum in kraj dogodka, izdelave ali razstave izdelka, ...). Pri zasnovi pa tudi ob sprotnem dopolnjevanju mape učnih dosežkov je treba imeti ves čas pred očmi, da morajo biti vsi elementi predstavljeni tako, da so razumljivi vsakomur, ki mapo vidi prvič (in morda za pregled nima veliko časa), zato mora biti v svoji končni obliki sistematična in pregledna.

Pogrešali smo tudi razmislek o dijakovih željah za prihodnost in načrtovanje ciljev, še zlasti pa refleksijo o zbranih dosežkih. Mapa učnih dosežkov je namreč orodje, ki naj bi posamezniku omogočilo, da tudi sam (u)vidi, kaj vse že zna in obvlada, kje se nahaja v primerjavi s cilji, ki si jih je zastavil, in kaj mu še manjka. Šele potem lahko o vsem tem poroča tudi drugim. Naloga učiteljev je zato predvsem ta, da dijakov razvoj spremljajo, mu dajejo povratno informacijo, ga spodbujajo k razmisleku: Kaj si se iz tega naučil? Kaj si pridobil? Kaj lahko še izboljšaš?

Mapa učnih dosežkov ima v občutljivih letih, v katerih so dijaki v času izobraževanja na poklicnih šolah, precej širšo uporabnost: z njo lahko spodbujamo, da dijaki razmišljajo o svojih osebnih in poklicnih ciljih, o področjih, v katera bodo morali vložiti še več truda, če jih bodo želeli doseči, o tem, kako svoja znanja, spretnosti in kompetence dokazati. Na ta način povečujejo učinkovitost in kakovost učenja, krepijo samozavest, razvijajo kompetenco načrtovanja kariere ipd. Cilj je dosežen, ko dijak začuti mapo kot orodje, s katerim je v »velikem svetu«
bolj prepoznaven, in se zato čuti močnejšega.

V spletni knjižnici www.izvirznanja.si poiščite naslednja strokovna gradiva in priročnike:

- **Z učnimi gradivi do kakovostnega znanja.** Poročilo o evalvaciji empirične raziskave in racionalne evalvacije Značilnosti in uporaba učnih gradiv v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju.
- **Kazen v šoli?** Izbrani pristopi k sankcioniranju prestopkov in podpori prosocialnega ter moralnega ravnanja.
- **Praktično usposabljanje z delom.** Vodnik za dijake, vodnik za mentorje, vodnik za organizatorje in priloga k vodnikom.

V iskalnik vpišete naslov ali del naslova.

MAPA UČNIH DOSEŽKOV 2012 NAGRADNI NATEČAJ

razMisli
poUdari
in Dokaži

Rok za oddajo map učnih dosežkov na Center RS za poklicno izobraževanje je 12. april 2012.

1. nagrada: 200 €

2. nagrada: 150 €

3. nagrada: 100 €

Več o natečaju na spletni strani

www.cpi.si/strokovna-podrocja/mapa-ucnih-dosezkov.aspx

Izvedbo natečaja so podprli: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Krka d.d.,
Evropski socialni sklad Evropske unije in Ministrstvo RS za šolstvo in šport

UČIMO SE ISKATI ZAPOSLITEV – ŽE V ŠOLI?

Špela Pogačnik Nose
CPI

Na letošnji Študentski areni smo obiskovalce povprašali, ali morda poznajo življenjepisa Europass, standardiziran evropski obrazec za iskanje zaposlitve, in izvedeli smo, da ga približno tretjina pozna iz šolskih klopi. Kar precej učiteljev se torej ubada z vprašanjem, kako dijake in študente pripraviti na izstrel v orbito zaposlovanja. Na podlagi odzivov smo opredelili glavne (prepoznane) prednosti te oblike življenjepisa, pa tudi težave, s katerimi se uporabniki najpogosteje srečujejo.

Učitelji se priprave življenjepisa lotevajo pri različnih predmetih, od informacijsko-komunikacijske tehnologije, angleščine, nemščine do podjetništva, psihologije dela, evropskih integracij, ... Gre predvsem za seznanjanje z evropsko dogovorjeno obliko predstavitve, v ozadju pa je kljub temu tudi skrb, da se dijaki in študentje višjih letnikov začnejo zavedati, da se pred njimi odpira poglavje življenja, v katerem bodo skrb za petice in opravljene seminarske naloge zamenjala vprašanja: Kaj bi v življenju z znanjem, ki ga imam, sploh lahko počel? Ali znam in upam v osebni predstavitvi povedati, kaj v življenju zares želim početi?

Uporabniki Europass življenjepisa so s to obliko pretežno zadovoljni; precej več je uporabnikov, ki v njem vidijo dobre plati (88 % vprašanih), kot tistih, ki navajajo slabosti (50 %). Med prednostmi so najbolj prepoznane preglednost in dobra strukturiranost (42 %), enostavna uporaba in priročnost (32 %) ter standardizirana oblika oziroma prepoznavnost po Evropi (21 %). Uporabnike, ki so navajali slabosti, pa najbolj motita neosebna oblika in ne-kreativnost (20 %), povezana z omejujočimi rubrikami (14 %), ter zahtevnost in zamudno izpolnjevanje (12 %), zlasti rubrike za vpisovanje jezikovnih znanj.

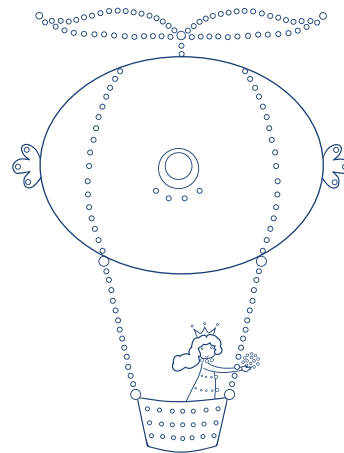
Precej dilem, ki jih odpira življenjepisa Europass, je torej povezanih z vprašanjem sistematičnega navajanja podatkov:

uporabniki kot prednost tega življenjepisa navajajo preglednost in strukturiranost, na drugi strani pa včasih to strukturo dojemajo kot omejujočo in ne vedo, kako naj vanjo vključijo svoja znanja in izkušnje (npr. neformalna znanja) in predstavijo svojo ustvarjalnost. Gotovo je, da je za umeščanje raznovrstnih in heterogenih znanj strukturirana oblika lahko prava vaja v slogu – uporabniki naj bi jih strnili v obliki kompetenčnega modela (*socialna, organizacijska, računalniška, tehnična, umetniška znanja in kompetence*), rubrika *Druga znanja in kompetence* pa ostaja odprto polje za vse, kar ni bilo mogoče kategorizirati prej. Med kompetencami lahko uporabnik navede vse, česar ni izpostavil v rubrikah, ki zadevajo formalno izobraževanje ter daljše oziroma pomembnejše delovne izkušnje; študentsko delo, prostovoljstvo, osebna zanimanja ipd. lahko odigrajo prav na tem mestu svojo bistveno vlogo. Celo kreativnost je mogoče umestiti v ta okvir – z navedbo izdelkov, katerih posnetke lahko v nadaljevanju priložimo.

Vprašanje, ki si ga uporabniki zastavljajo najpogosteje, pa je, kako naj se sploh lotijo rubrike, v kateri morajo navesti svoje kompetence. V tem smislu nam je lahko kot rdeča nit v pomoč definicija, ki jo je podala predavateljica ene pomembnejših zaposlitvenih agencij v Sloveniji: »Kompetenca je lastnost, podkrepljena z argumenti«. Argumenti v tem kontekstu so lahko dogodki, na-

loga, izkušnje, izdelki, skratka vse, kar lahko neko abstraktno lastnost utelesi v konkretne primere.

Za sodobnega evropskega, individualistično naravnane posameznika je v resnici morda težko pristati na to, da se v neki standardizirani obliki njegov življenjepisa na prvi pogled ne razlikuje od stotine drugih. Četudi niso v večini, seveda obstajajo tudi delodajalci, ki jim ta vrsta standardizacije ni blizu. Če oblika življenjepisa ni izrecno zahtevana, je končna odločitev prepuščena uporabniku. Dobro pa je, da se ves čas učimo, kako še bolje, jasneje in z jasnim ciljem predstaviti to, kar znamo, in to, kar smo. In to lahko še kako dobro vademmo z življenjepisom Europass.

Predstavi se v Evropi
www.europass.si

OSNOVNI VZGOJNI CILJ JE VEDNO BIL IN VEDNO BO POVEČEVANJE STOPNJE OSEBNE ODGOVORNOSTI

Pogovarjali sta se:
Katja Jeznik
Karmen Stolnik
CPI

Avgusta 2011 je na CPI izšla monografija **Kazen v šoli?** s podnaslovom **Izbrani pristopi k sankcioniranju prestopkov in podpora pro-socialnega ter moralnega ravnanja**. Avtor uvodnega dela dr. Robi Kroflič opozori, da je eden od ogrožajočih dejavnikov današnje šole to, da vzgojo reducira pogosto le na disciplinski režim. Kot alternativo predstavlja nabor možnih vzgojnih pristopov in njihove potencialne vzgojne učinke. Osrednji del monografije zapolnjujejo prevodi besedil pomembnih teoretikov iz tujine (Gibbs, Skiba in Cremin), v zadnjem delu pa je predstavljeno gradivo, ki je bilo oblikovano za delo s šolami. Dr. Krofliča, izrednega profesorja za pedagogiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani in dobitnika letošnje nagrade RS za izjemne dosežke na področju šolstva, smo povprašali, kateri so tisti ukrepi, s katerimi najbolj učinkovito rešujemo vzgojno-disciplinske težave v šolah.

Foto: Žiga Kroflič

Kaj je po vaši oceni ključno in se lahko naučimo iz primerov iz tujine, ki so predstavljeni v monografiji *Kazen v šoli?*

Ena od skupnih točk besedil v knjigi je, da ne podpirajo preproste logike, sprejete v javnem mnenju, žal pa tudi v strokovnih krogih: če nekdo naredi nekaj narobe, ga opozoriš, če opozorila ne

upoštevata, ga kaznuješ, če pa še to ne zaleže, ga izključiš. Gre za logiko ničte tolerance, ki je populistična in zelo razširjena po svetu, ne več samo v ZDA, tudi v Evropi. Izbranim besedilom v knjigi je skupno to, da iščejo rešitve izven te logike. To pomeni, da ugotavljamo, kaj so danes izvori konfliktov in kako se nanje odzivati.

Med različnimi pristopi, ki so predstavljeni v knjigi, večji potencial prepoznate v restorativni teoriji pravičnosti in mediaciji. Zakaj?

Restorativnost je nova stara teorija pravičnosti, na katero se naslanjajo t. i. alternativne sankcije, ki jih je razvil predvsem abolicionizem, moderna struja v razumevanju sankcij. Kaznovanje je vedno treba predstaviti v najbolj brutalni obliki – kazen je zavestno prizadejanje zla nekomu drugemu. Gre za zavestno odločitev, da bom nekomu naredil nekaj neprijetnega. Za to moram imeti najprej zelo tehtne argumente, imeti moram pravico do tega, da nekoga kaznujem, se pravi gre za pravno-formalno vprašanje. Imeti pa moram tudi jasno vzpostavljene etične kriterije. Vse resne teorije kaznovanja od razsvetljenstva naprej se naslanjajo na določene etične kriterije. Retributivna teorija kaznovanja, ki velja za klasično, se navezuje na povračilno teorijo pravičnosti (kazen je povračilo za zlo po načelu sorazmernosti). Tretmajska pa se praviloma sklicuje na načelo pomoči posamezniku, ki je zaradi takih ali drugačnih determinant zabredel v odklonskost. Ker sam ne more najti poti ven, mu moramo pomagati s psihološkimi, z medicinskimi ali pa s kakšnimi drugimi oblikami terapij. Abolicionizem ne verjame v to, da je nudenje pomoči samo po sebi rešitev,

ker je lahko tudi nudenje pomoči zelo brutalno, na primer problem prisilne pomoči pri odvisnikih od drog. V zadnjem obdobju so se zato znotraj te struje vzpostavila restorativna pravila pravičnosti. Gre za zelo elementarno pojmovanje pravičnosti v skupnosti, ki izhaja iz preproste predpostavke, da se od posameznika, ki je z dejanji nekoga prizadel ali povzročil škodo, pričakuje oziroma zahteva, da to škodo popravi. Če sam na to pristane in to tudi ustrezno uredi, je ponovno sprejet v skupinske odnose. S tem je razrešil konflikt, ki ga je s skupino delil.

V knjigi je posebno poglavje namenjeno tudi vrstniški mediaciji. Kako lahko mediacija vodi vrstnik?

Mediacija je eden od najbolj prepoznavnih abolicionističnih pristopov za razreševanje konfliktov. Tehnike, kot so mediacija, arbitražna, povračilo ali restitucija, so v bistvu nastale kot metode izvensodnega poravnavanja oziroma reševanja konflikta. V šoli imamo na voljo klasično mediacijo, ko je mediator odrasla izurjena oseba, ali pa vrstniško mediacijo, ki se je izkazala za zanimivo ravno zaradi tega, ker vsebuje v sebi ogromen vzgojni potencial. V tem primeru je mediator oseba, ki statusno ni nad tistimi, ki so v sporu, kar pomeni, da pravzaprav pripišemo dijaku ali pa otrokom samim zmožnosti, da lahko samostojno rešujejo konflikte. S tem se poveča njihova avtonomna vloga in krepimo vrsto prosocialnih spretnosti, ki so same na sebi naložba, da bo taka oseba znala produktivno razreševati konfliktne situacije tudi pozneje v življenju.

Pa vendar mediacije ne moremo uporabiti pri kateri koli obliki konflikta, ali pač?

Uporaba vrstniške mediacije ravno zaradi tega, ker cilja na večjo mero transformativnosti oziroma spreminjanja osebnosti tako mediatorja kot tudi strank v sporu, ni primerna za vsakršno vrsto konflikta. Ko gre za zelo hude konflikte, mediacija ne more delovati. Tudi ko gre za kršitev pravil, ki so šoli naložene s strani države, ko gre za mejo med legalnim in nelegalnim, se postavi vprašanje, ali je zgolj mediacija ustrezna metoda za sankcioniranje takih prekrškov. V teh primerih so formalne kazni, ki izhajajo iz retributivne teorije, še kako upravičene. Nikakor pa potreba po formalni kazni ne pomeni, da se določeni segmenti konfliktov ne bi reševali tudi z mediacijo. Vendar mora biti vstop v mediacijo absolutno prostovoljen in ugodna rešitev mediacije ne izključuje možnosti, da se bo konflikt obravnaval tudi po uradnih formalnih poteh.

Ali lahko kljub temu, da je jasno, da v zvezi z reševanjem vzgojnih in disciplinskih vprašanj na šolah ne moremo podati enoznačnega odgovora, opišete vsaj nekaj glavnih izhodišč, katerim gre slediti tudi v praksi?

Ne obstaja seznam dobrih in slabih ukrepov. Vrednost ukrepa se bo pokazala šele, ko bomo videli, kako vpliva na tistega, ki mu je namenjen. Vprašanje, kako bomo izpeljali odločitve za nek ukrep, je, če vprašamo Aristotela, vprašanje praktične modrosti, če vprašamo kolega Medveša, pa zdrave pameti. Tisto, kar se lahko naučimo

in kar sem skušal tudi sam izpostaviti v knjigi, je, da si vendarle prvič uzavestimo dejstvo, da je osnovni vzgojni cilj vedno bil in vedno bo povečevanje stopnje osebne odgovornosti. Se pravi, da je krepitev tega, čemur rečemo sposobnost samostojne, avtonomne presoje, ali kot drugi temu rečejo – samoregulacije – nek, recimo temu, ultimativni cilj vzgojnega prizadevanja.

In kakšno vlogo ima pri tem kazni v šoli?

Ko se izkaže, da se posamezniki na svoji poti zapletajo v konflikte, ki jih sami v sebi niso sposobni razreševati, pridemo do potrebe po tem, čemur rečemo sankcioniranje nedopustnih oblik vedenja. In tudi ko gre za sankcioniranje, je pametno, seveda v skladu z zmožnostmi, iskati tiste oblike sankcij, ki so domnevno usmerjene v krepitev osebne odgovornosti. Zato so klasične oblike psihološke ali druge terapevtske pomoči problematične, saj otroka ali pa mladostnika obravnavajo kot posameznika, ki ni sposoben samoregulacije. Te oblike pomoči vedno bolj spominjajo na neko obliko paternalizma, ki pa nikoli ne more spodbujati odgovornosti. Za vsako sankcijo posebej si moramo prizadevati odgovoriti na vprašanje, ali v tej sankciji – takšni, kakršna je – hipotetično obstaja potencial za krepitev osebne odgovornosti in samostojnosti. Hipotetično. In prav glede na ta potencial so posamezni ukrepi med seboj različni. Sam zagovarjam tezo, da je v alternativnih oblikah vzgojnih ukrepov, kot sta mediacija in poravnava škode, večja možnost za krepitev osebne odgovornosti in samostojnosti kot pa pri formalnih ukrepih.

SPLETNI VODIČ ZA MENTORJE V DELOVNEM PROCESU

Tanja Logar
CPI

Spletni vodič za mentorje v delovnem procesu je nastal leta 2010 v mednarodnem projektu v okviru podprograma Leonardo da Vinci. Sodelujoči partnerji smo najprej postavili skupni evropski spletni vodič. Zaradi različnosti partnerjev, zakonodaje ter urejenosti tega področja po posameznih državah smo se odločili, da pripravimo tudi nacionalne spletne vodiče. Vse spletne vodiče partnerskih držav, Danske, Nemčije, Nizozemske, Finske, Turčije in Slovenije, najdete na spletni strani <http://www.trainerguide.eu>

Spletna stran slovenskega vodiča www.trainerguide.si

Spletni vodič TrainerGuide je v prvi vrsti namenjen mentorjem v delovnem procesu. Z njim pa si lahko pomagajo tudi organizacije, ki razmišljajo o tem, da bi v svoje okolje povabile učence. TrainerGuide nudi pomoč in oporo tekom celotnega procesa – od sprejema učencev, načrta usposabljanja, ocenjevanja pa do pomena vseživljenjskega učenja za učence in njihove mentorje.

V vodiču lahko na preprost in hiter način najdemo odgovore na različna vprašanja,

ki se postavljajo v samem praktičnem usposabljanju z delom. Poleg različnih informacij v desetih poglavjih vodič ponuja tudi različna orodja, kot so na primer vprašalniki za razgovor, primer predstavitve podjetja učencu, razni opomniki, ... Glede na to, da TrainerGuide združuje mentorje iz šestih različnih držav, ponuja tudi možnost za pridobivanje informacij o razvoju področja praktičnega izobraževanja v evropskem okolju.

Ko sprejmemo učenca v delovno okolje, je pomembno, da mu to okolje dobro predstavimo. Mentorjem je to okolje dobro poznano, zato se lahko zgodi, da pozabimo na kakšno malenkost, ki bo mogoče za učenčovo dobro počutje v novem okolju pomembna. Zato spletni vodič v poglavju Delovno mesto niza oporne točke s krajšimi opisi, s katerimi si lahko pomagamo, da učenca kakovostno predstavimo delovno organizacijo in pripravimo dobro podlago za njegovo uspešno usposabljanje.

TRIJE VODNIKI ZA ORGANIZACIJO IN IZVEDBO PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA Z DELOM (PUD)

Anica Justinek
CPI

V okviru projekta Munus 2 in v sodelovanju s CPI so nastali 3 vodniki za uspešnejšo organizacijo in izvedbo praktičnega usposabljanja z delom:

- *Vodnik za organizatorje,*
- *Vodnik za mentorje,*
- *Vodnik za dijake,*
- *in priloge vodnikom,* v katerih najdete zbirko raznih obrazcev, ki se trenutno uporabljajo na šolah za organizacijo in izvedbo praktičnega usposabljanja z delom.

Vsi trije vodniki in priloge so prosto dostopni na spletni strani www.cpi.si (rubrika Kurikul > Praktično usposabljanje z de-

lom). Poiščete pa jih lahko tudi prek naše spletne knjižnice www.izvirznanja.si

Na spletni strani www.cpi.si (rubrika Kurikul > Novi in prenovljeni študijski ter izobraževalni programi) je objavljen tudi program usposabljanja mentorjev dijakom oziroma študentom za praktično usposabljanje oziroma izobraževanje v podjetjih.

Na Ministrstvu za šolstvo in šport pripravljajo javni razpis za »Usposabljanje mentorjev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom po izobraževalnih programih za pridobitev izobrazbe«, ki bo potekalo po zgoraj navedenm programu.

Vabimo vas, da si ogledate razpis Evropske Komisije za program Vseživljenjsko učenje 2012, objavljen na spletni strani CMEPIUS-a.

Še prav posebej vabimo poklicne in tehniške srednje šole, da si poleg možnosti sodelovanja v programu Leonardo da Vinci ogledajo tudi možnosti sodelovanja v šolskih partnerstvih Comenius. Ta partnerstva pomagajo učencem in učiteljem, da pridobijo in izboljšajo spretnosti ne le na tematskem ali predmetnem področju, na katerega se osredotoča projekt, ampak tudi z vidika timskega dela, socialnih odnosov, načrtovanja in izvajanja projektnih aktivnosti ter uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT).

Želeli bi tudi opozoriti na novo akcijo Individualna mobilnost učencev. Ta novost omogoča, da učenci, stari najmanj 14 let, od 3 do 10 mesecev preživijo na šoli gostiteljici v tujini. V jesenskem času bomo po Sloveniji organizirali informativna srečanja, kjer se boste lahko seznanili s posameznimi programi Vseživljenjskega učenja (Comenius, Erasmus, Grundtvig in Leonardo da Vinci). Datumi srečanj bodo objavljeni na spletni strani:

www.cmepius.si/dogodki.aspx

CMEPIUS
Center RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

POIŠČITE INFORMACIJE O POKLICNEM IZOBRAŽEVANJU IN USPOSABLJANJU V EVROPI

Metka Šlander
CPI

Vse informacije so prikazane v CEDEFOP podatkovni bazi **VET-Bib**, kjer lahko prosto dostopate do več kot 70.000 naslovov s področja poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Če potrebujete pomoč pri iskanju virov, lahko za nasvet vprašate Cedefopove strokovnjake, ki vam bodo poslali izbrane virove o področju, ki vas zanima.

VETalert omogoča, da po elektronski pošti redno dobivate obvestila o novih naslovih, ki prihajajo v CEDEFOP podatkovno bazo.

CEDEFOP Newsletter prinaša novice o razvoju aktualne evropske politike na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

ReferNet je evropska mreža za informiranje na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki jo je ustanovil CEDEFOP (www.cedefop.europa.eu), osrednja evropska ustanova za razvoj poklicnega izobraževanja in usposabljanja. V mrežo je vključenih 29 držav članic Evropske unije ter Islandija in Norveška. V okviru mreže ReferNet nastajajo:

- kakovostna nacionalna poročila o politiki poklicnega izobraževanja in

usposabljanja (*National VET policy reports*),

- poročila o razvoju, strategijah in raziskavah na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja (*National research reports*),
- zbirajo se informacije o sistemih poklicnega izobraževanja v posameznih državah, pripravljajo pa se tudi druga tematska poročila.